

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyně Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobce: **X. X.**, narozený dne X
bytem X
zastoupený advokátkou JUDr. Anitou Pešulovou
sídlem Nuselská 499/132, Praha 4

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 12. 2021 č.j. OAM-948/ZA-ZA11-K01-2021

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, Odboru azylové a migrační politiky ze dne 22. 12. 2021 č.j. OAM-948/ZA-ZA11-K01-2021 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

- I. **Vymezení věci**

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 12. 2021 č.j. OAM-948/ZA-ZA11-K01-2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž rozhodl o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podané dne X. 2021 tak, že žádost je dle ust. § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) nepřipustná a řízení o udělení mezinárodní ochrany se dle ust. § 25 písm. i) zákona o azylu zastavuje.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce namítal, že došlo k porušení ust. § 2 odst. 1, § 3, § 50 odst. 2 až 4, § 52 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a § 10a odst. 1 písm. e) ve spojení s § 11a odst. 1, § 25 písm. i), § 12 a § 14a zákona o azylu. Měl za to, že jeho žádost neměla být vyhodnocena jako nepřipustná a řízení nemělo být zastaveno, v jeho případě byly dány nové skutečnosti ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu. Jak uvedl ve své první žádosti o mezinárodní ochranu, byl členem organizace X, účastnil se protestů proti zástavbě v O., obává se pronásledování či vážné újmy ze strany soukromých osob, pracoval jako ochranka u policie, kde hlídal i vězně, ti o něm začali šířit informace, např. jeho adresu, někteří z vězňů byli napojeni na jeho bývalé spolupracovníky, kteří mu nyní vyhrožují. V průběhu řízení o druhé žádosti sdělil, že asi před měsícem telefonoval se svými bývalými spolupracovníky, kteří mu opět vyhrožovali, z toho dovozoval, že riziko, které zmiňoval již v předcházejícím řízení je reálné, a mělo být opětovně posouzeno s ohledem na tyto nové skutečnosti.
3. Na základě výše uvedeného žalobce navrhl napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení a meritornímu posouzení.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný popíral oprávněnost žaloby, odkázal na obsah správního spisu a napadené rozhodnutí. Měl za to, že žalobce žádnou novou relevantní skutečnost neuvedl, na Ukrajině ani nedošlo k žádné změně, která by mohla představovat novou skutečnost dle § 11a odst. 1 zákona o azylu. Žalobce nyní uvedl naprosto stejné důvody odchodu z vlasti a neochoty se do ní vrátit, jako v případě předchozí žádosti, tedy že mu vyhrožují lidé, se kterými delší dobu na Ukrajině pracoval. Pokud nyní poukazuje i na obavy z vězňů, které při práci ochranky hlídal a kteří jsou nyní na svobodě, mohl tyto skutečnosti uvést již v rámci předchozího řízení, ale neučinil tak. Obavy ze svých bývalých spolupracovníků vyjadřoval již před tím a dá se tak říct, že tento jeho problém stále pokračuje, obsahově jsou tyto důvody totožné s dříve tvrzenými důvody, jde o totožný azylový příběh, nikoli o nové důvody. Z toho vyplývá, že opakovaná žádost žalobce je nepřipustná, napadené rozhodnutí je věcně správné, navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Obsah správního spisu

5. Ze správního spisu soud zjistil, že dne X. 2021 podal žalobce opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ke které uvedl, že mu stále hrozí nebezpečí, o kterém mluvil v průběhu své první žádosti, tedy, že mu vyhrožují lidé, se kterými delší dobu pracoval, jako novou informaci uvedl, že když pracoval jako člen ochranky, hlídal i vězně, někteří jsou již na svobodě a jsou spojeni s lidmi, se kterými žalobce spolupracoval a kteří mu vyhrožují, asi před měsícem mu opět jeho bývalí spolupracovníci telefonicky vyhrožovali.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

6. Žalovaný mezi podklady pro rozhodnutí zařadil též Informaci OAMP – Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu ze dne 30. 7. 2021 a rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 7. 2021 č.j. OAM-375/ZA-ZA11-ZA21-2021, kterým byla žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany podaná dne X. 2021 zamítnuta podle § 16 odst. 2 zákona o azylu jako zjevně nedůvodná; v této žádosti žalobce uváděl, že od roku 2019 mu vyhrožovali jeho bývalí spolupracovníci z doby, kdy pracoval v ochrance, vyhrožovali mu osobně a nyní telefonicky. Žalobce se dne 20. 12. 2021 nedostavil k úkonu seznámení s podklady pro rozhodnutí, ač byl řádně předvolán.
7. V napadeném rozhodnutí ze dne 22. 12. 2021 žalovaný konstatoval, že se jedná o druhou žádost, shrnul průběh předchozího správního řízení s tím, že o žalobě proti původnímu rozhodnutí dosud nebylo rozhodnuto. Shledal, že žalobce v řízení uvádí naprosto stejné motivy odchodu z vlasti a neochoty se tam vrátit, jako v případě první žádosti, tedy že mu vyhrožují jeho bývalí spolupracovníci, tento problém tak stále pokračuje. Pokud jde o obavy z vězňů, které dříve jako ochranka hlídal, mohl tyto skutečnosti uvést již v rámci řízení o předchozí žádosti, ale neučinil tak. Vyhodnotil, že se jedná o pokračování stále stejného azylového příběhu, nikoli o nové relevantní skutečnosti. Poukázal na to, že dle vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb. ČR považuje Ukrajinu za bezpečnou zemi původu (s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti), od doby posuzování předchozí žádosti k žádné podstatné změně nedošlo. Shledal, že žádost je podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu nepřipustná, podle § 25 písm. i) téhož zákona řízení zastavil, aniž by posuzoval, zda žalobce splňuje podmínky pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany (§ 10a odst. 2 zákona o azylu).

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

8. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ust. § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
9. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože postupoval dle ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.
10. Podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu *žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřipustnou podle § 11a odst. 1.*
11. Podle § 11a odst. 1 zákona o azylu *podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.*
12. Podle § 25 písm. i) zákona o azylu *řízení se zastaví, jestliže je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná.*

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

13. K tomu, aby se správní orgán mohl znovu věcně zabývat opakovanou žádostí žadatele o udělení mezinárodní ochrany, je nezbytné, aby existovaly nové skutečnosti nebo zjištění, které musí mít určitou přidanou hodnotu a kvalitu oproti předchozí žádosti. Z tohoto pravidla vychází relevantní judikatura Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“), který v rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 – 65 dospěl k závěru, že: *„Hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.“* V tomto rozsudku dále uvedl, že *„zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele, např. udělení azylu matce nezletilé žadatelky, jejíž žádost již byla pravomocně zamítnuta; k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 - 57.“* Zdůraznil současně, že věcné projednání opakované žádosti je výjimkou, *„kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, a sice princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté.“* K tomu obdobně vizte též rozsudek NSS ze dne 27. 6. 2019 č.j. 6 Azs 15/2019-27.
14. Soud shledal, že dle stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí by žaloba odůvodněná nebyla. Žalobce stejně jako v případě předchozí žádosti o mezinárodní ochranu poukazoval na výhrůžky, které dostává ze strany bývalých spolupracovníků, dokonce sám uvedl, že se jedná o stejné důvody jako v případě jeho první žádosti. Žalovaný adekvátně vyhodnotil, že pokud tyto výhrůžky žalobci stále pokračují, jedná se o totožný azylový příběh, který již byl žalovaným jednou přezkoumán, a nikoli o novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu. Rovněž správně uvedl, že tvrzené obavy z vězňů, které žalobce dříve hlídal jako člen ochranky, mohl žalobce uvést již v rámci posuzování předchozí žádosti, a tudíž se ani v tomto případě nemůže jednat o skutečnost, která by odůvodňovala nové meritorní posouzení jeho žádosti. Žalovaný se zabýval též otázkou, zda v zemi původu nedošlo od doby posouzení předchozí žádosti k podstatné změně poměrů, avšak takovou změnu neshledal, přičemž ke dni vydání napadeného rozhodnutí by se soud s tímto závěrem ztotožnil. Lze shrnout, že žaloba by dle stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí nebyla úspěšná.
15. S ohledem na nutnost ex nunc posouzení však soud shledal žalobu důvodnou.
16. Z judikatury správních soudů jednoznačně plyne, že jedním z důvodů k prolomení zásady koncentrace řízení je aplikace čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice. Podle něj členské státy EU musí zajistit, aby měl žadatel v řízení o udělení mezinárodní ochrany k dispozici účinný opravný prostředek, jehož podstatou je alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně posouzení jak skutkové, tak právní stránky věci, které je úplné a ex nunc (tj. podle stavu ke dni rozhodnutí soudu). Podle čl. 52 odst. 1 procedurální směrnice se povinnost zajistit účinný opravný prostředek ve smyslu čl. 46 odst. 3 této směrnice vztahuje na žádosti o udělení mezinárodní ochrany podané po 20. 7. 2015. S ohledem na včasné neprovedení čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice do vnitrostátního

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

právního řádu má toto ustanovení přímý účinek, jedná-li se o žádost o mezinárodní ochranu podanou po rozhodném datu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2017, č. j. 1 Azs 194/2017-30, nebo ze dne 15. 1. 2016, č. j. 5 Azs 20/2015-35). Právě krajský soud je v tomto případě soudem, který má povinnost zajistit úplné a ex nunc posouzení opravného prostředku podaného proti rozhodnutí žalovaného.

17. V rámci soudního řízení lze při aplikaci čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice uplatňovat pouze takové nové skutečnosti, které žadatel o udělení mezinárodní ochrany buď nemohl bez svého zavinění uvést již v řízení před správním orgánem, anebo k jejich neuvedení měl ospravedlnitelný důvod (nález Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16).
18. V tomto případě není pochyb o tom, že válka na Ukrajině představuje novou skutečnost, kterou žalobce nemohl uplatnit ve správním řízení. Nejvyšší správní soud připustil, že mohou nastat určité zcela specifické situace, za nichž jsou soudy ve správním soudnictví povinny přihlédnout i k okolnostem nenamítaným žadatelem o mezinárodní ochranu. Za takovou specifickou situaci Nejvyšší správní soud označil například vypuknutí válečného konfliktu na území celé země původu žadatele o mezinárodní ochranu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2020, č. j. 1 Azs 288/2020-27, bod 22 in fine). Žalobce navíc na změnu poměrů na Ukrajině po 24. 2. 2022 poukazoval ve svém podání ze dne 20. 4. 2022. Soud shledal, že současná situace na Ukrajině představuje právě takovou situaci, kterou musí při rozhodování v dané věci zohlednit.
19. Aktuální situace na Ukrajině nepochybně představuje podstatnou změnu bezpečnostní situace v zemi původu, když na velké části území Ukrajiny po invazi Ruské federace vypukl dne 24. 2. 2022 mezinárodní ozbrojený konflikt. Ve vlasti žalobce tak došlo k takovým dříve objektivně neexistujícím skutečnostem, jež svědčí o tom, že by žalobci mohlo ve vlasti hrozit pronásledování či vážná újma (§ 11a odst. 1 zákona o azylu). Za této situace bude skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, vyžadovat rozsáhlé doplnění [§ 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.]. Zároveň má soud za to, že konflikt na Ukrajině představuje skutečnost obecně známou, kterou není třeba dokazovat při jednání.
20. K tomu soud odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 10 Azs 537/2021 – 31 ze dne 10. 3. 2022, v němž Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že invaze Ruska na Ukrajinu v roce 2022 může představovat výjimečnou okolnost, k níž Nejvyšší správní soud přihlédne i přesto, že nastala až po rozhodnutí krajského soudu. Z toho lze dovodit, že k této okolnosti musí přihlédnout i krajské soudy v rámci ex nunc posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Přímo k ozbrojenému konfliktu na Ukrajině coby nové skutečnosti v řízení o opakované žádosti o mezinárodní ochranu se vyslovil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku č.j. 5 Azs 401/2021 – 31 ze dne 3. 6. 2022: „V nyní posuzované věci žalovaný označil žádost stěžovatele o mezinárodní ochranu za nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil, jelikož od doby podání první žádosti stěžovatele nedošlo k významným změnám v zemi původu stěžovatele a Ukrajina byla stále zařazena do kategorie tzv. bezpečných zemí původu obsažených ve vyhlášce č. 328/2015 Sb. Jak však konstatoval Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021 - 31, od 24. 2. 2022, Ukrajina bezpečnou zemí původu není a danou vyhlášku již nelze nadále ve vztahu

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

k Ukrajině použit. Ani střední a západní část Ukrajiny nezůstala válkou nedotčena, byť zde prozatím přímé pozemní ozbrojené střety neprobíhají, nicméně řada míst v těchto oblastech se stává cílem ruských raketových či leteckých útoků, které si již rovněž vyžádaly oběti i z řad civilního obyvatelstva. (...) S ohledem na zásadní změnu bezpečnostní situace v zemi původu bude nyní povinností žalovaného, aby se žádostí stěžovatele meritorně zabýval, jelikož opakovaná žádost stěžovatele musí být vzhledem k zásadní změně poměrů hodnocena jako přípustná. Je třeba, aby se žalovaný s přihlédnutím k aktuální bezpečnostní situaci v zemi původu stěžovatele zabýval podmínkami pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. b) a § 14a zákona o azylu. Nejvyšší správní soud uzavírá, že je na žalovaném, aby znovu posoudil žádost stěžovatele ve světle aktuální situace na Ukrajině a z ní vyplývajících důsledků a rovněž i z hlediska veškerých dosud nastalých rozhodných skutečností, které by mohly odůvodňovat udělení mezinárodní ochrany. Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že se vzhledem k naprosto nové situaci na Ukrajině nezabýval původními kasačními námitkami, neboť by to bylo i pro další řízení v této věci nadbytečné.“

21. V novém řízení tak žalovaný nebude mít možnost žádost žalobce posoudit jako nepřipustnou dle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a řízení zastavit dle § 25 písm. i) téhož zákona, žalovaný bude povinen tuto žádost řádně meritorně posoudit ve vztahu ke všem případným formám mezinárodní ochrany, přičemž Ukrajinu již nelze za bezpečnou zemi původu považovat. Žalovaný v dalším řízení zejména posoudí, zda s ohledem na aktuální situaci v zemi původu může mít žalobce odůvodněný strach z pronásledování, případně zda mu hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy, a to především z důvodu vážného ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.
22. Soud tak zrušil napadení rozhodnutí bez nařízení jednání podle § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s., neboť skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění. Právní názor vyslovený v tomto rozsudku žalovaného v dalším řízení zavazuje (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).
23. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků zdejší soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce ve věci sice měl plný úspěch, proto by mu náhrada nákladů řízení v zásadě náležela, soud však v dané věci nepovažuje náklady na právní zastoupení za důvodně vynaložené. Právní zástupkyně založila do spisu plnou moc až dne 19. 1. 2023, tedy až po podání žaloby, kde byly formulovány žalobní námitky, a poté, co soud s ohledem na změnu poměrů na Ukrajině přiznal k návrhu žalobce usnesením ze dne 5. 5. 2022 žalobě odkladný účinek; kromě převzetí zastoupení ze spisu nevyplývá žádný úkon, který by právní zástupkyně žalobce učinila. To vše navíc za situace, kdy soudy z důvodu zásadní změny poměrů na Ukrajině ruší v podstatě všechna rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany učiněná před 24. 2. 2022 ohledně žadatelů pocházejících z Ukrajiny, a to i v případech, kdy žadatelé sami změnu situace v zemi původu nenamítají (k tomu např. rozsudek NSS ze dne 21. 4. 2022, č. j. 10 Azs 47/2022-33 či ze dne 13. 10. 2022 č.j. 3 Azs 154/2021-38). S ohledem na to soud shledal, že náklady žalobce na zastoupení v dané věci nebyly účelně vynaložené a nejsou tudíž splněny podmínky pro jejich náhradu dle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalovaný ve věci úspěch neměl, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 27. ledna 2023

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje X.